סיפורים נפלאים
פרשת שמות

"ואלה שמות" (א, א)

מסופר על זוג נשוי שאחר שנים רבות סוף סוף נולד להם בן. ואז החלו הוויכוחים, היא מתעקשת ששם הרך הילוד יהיה על שם אביה ז"ל בעוד שהוא בא באותה דרישה. שם הולד על שם אביו ז"ל.

לאחר שלא הגיעו להסכמה בנידון, החליטו ללכת לרב. שואל הרב את אבי התינוק, מה השם שאתה רוצה לקרוא לבנך? אומר האב, אני רוצה שיקראו לבני משה. עכשיו שאל הרב את אם התינוק מה השם שאת רוצה שיקראוהו? תשובתה הייתה, משה. אם כן אומר הרב איני מבין על מה אתם מתווכחים. עונה האבא, אבא שלי היה תלמיד חכם ידוע ולכן רצוני להנציח את זכרונו, בעוד שחמי ז"ל, אבי אשתי, אני מעדיף לא לדבר לשון הרע...

אחרי מספר דקות אמר להם הרב, יש לי החלטה עבורכם. קודם כל התינוק יקרא "משה" ובעוד 18 שנה נדע על שם איזה סבא הוא באמת נקרא.

"ותמלא הארץ אותם... ויקם מלך חדש... אשר לא ידע את יוסף" (א, ז-ח)

גדולתו של עם ישראל טמונה בייחודיות שיש לו.

סיפור נפלא הממחיש זאת: הצאר ניקולאי הלך ברחוב ברוסיה וראה יהודי עם זקן ופאות בלבוש מסורתי. שאל לפמלייתו מי זה? אמרו לו זה יהודי! אמר להם - שיגיע אלי לארמון, אני רוצה לראות אותו מקרוב... מיד נתנו לו כרטיס להיכנס בארמונו של הצאר.

כשהגיע לביתו וסיפר למכריו הגויים על רצונו של הצאר לראותו, מיד החלו להסביר לו שאין זה יאה להגיע לצאר בלבוש כזה... לך וקנה לך מכנס ג'ינס וחולצה זוהרת... גלח את הזקן והפאות ותרָאֶה טוב, שהרי פגישה עם הצאר זוהי פגישה חשובה... עשה כדבריהם ולאחר כמה ימים נכנס לצאר. ראה אותו הצאר ושאל אותו- סליחה? מי אתה?! אמר לו היהודי – אני אותו אחד שראית ברחוב וביקשת שאבוא אליך... אמר לו הצאר: כמוך יש לי כאן הרבה, רציתי לראות את האדם ההוא שראיתי עם זקן ופאת ולבוש מיוחד, זה סיקרן אותי... לך מכאן!

כל ייחודיותו של עם ישראל הוא בזה שהם מובדלים ומופרשים מן הגויים, וכל הצרות שפוגשות אותנו הם בעטייה של הקרבה לגויים והתחקות אחר מעשיהם.

משל לה הדבר דומה: אילו העץ לא היה נותן את עצמו לברזל (ממנו עושים כת לגרזן), הרי שלא היו יכולים לכרות אותו...

כן הוא הנמשל: ברגע שעם ישראל מתקרבים לגויים, נותנים את 'עצמם' לגוי בשמם, לבושם ולשונם, הרי שהגויים יכולים לבוא ולכלות בנו... כך זה בכל הדורות:

במצרים – "ותמלא הארץ אותם" מיד ויקם מלך חדש על מצרים.

בימי אחשוורוש - אכלו מסעודתו של אותו רשע, מיד ניסו לחסל אותם...

וגם בימינו אנו - ככל שאנו מנסים להתרפס לגויים האיום מאיראן ושכנינו מסביב הופך למוחשי יותר ויותר.

אם נעשה הבדלה הקב"ה יקדש אותנו, אך אם לא נעשה קידוש לעצמנו, הקב"ה ידאג שהם יבדילו אותנו מהם...

(הרב שלמה לוינשטיין)

"וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ" (א, יב)

הרי מדובר על מה שהיה, מן הראוי היה לכתוב: "וכאשר עינו... כן פרצו". ר' מאיר שפירא, מיסד ישיבת חכמי לובלין ו"דף יומי", נשאל פעם ע"י פולני מדוע אוכלים יהודים ביצה קשה בליל הסדר בפסח? הוא השיבו: שבניגוד לכל מאכל, שככל שמבשלים אותו יותר, נעשה רך יותר, הרי הביצה, ככל שמבשלים אותה יותר, נעשית דווקא קשה יותר. זה מה שמרומז בפסוק זה, שגם להבא, שככל האויבים ילחצו וירדפו יהודים, הם יתרבו ויפרצו. בשל כך אנו אוכלים ביצה קשה בליל הסדר. (הפרשה לדורותיה)

"וייטב אלוקים למילדת וירב העם ויעצמו מאד" (א, כ)

אחד מתלמידיו של הגאון הגדול רבי אליהו שווי זצוק"ל לא זכה לזרע של קיימא במשך שנים. ויהי היום ונולד לו בן זכר. כיון שהתינוק היה פג, טיפלו בו בחודשי חייו הראשונים בפגייה שבבית החולים. הצוות התמסר לתינוק, ואבי הבן חש כלפיהם הכרת הטוב גדולה. כאשר הגיע יום השחרור ניגש התלמיד לרבי אלי' ושאל כיצד לדעתו עליו להביע בפני הצוות את הכרת הטוב. השאלה לא הייתה מורכבת במיוחד, שכן כל הספק נע בין מכתב תודה, פרחים ציור קיר או ממתקים. אך שמעו נא איך התייחס רבי אלי' לשאלה!

"אל תקנה כלום" קבע רבי אלי', "אבל הרי הם עשו עבור בני המון!" תמה האברך. הסביר לו רבי אלי': כאשר הסתכנו המיילדות שפרה ופועה ויילדו את בני ישראל במצרים, גמל עימם הקב"ה בכך ש"וירב העם ויעצמו מאד" עצם זה שהמיילדות ראו ברכה בעמלם, שעם ישראל הולך ומתעצם, הייתה עבורן מתנה יפה! ולכן אני מציע לך במקום לגמול להם עם הפרחים, תגיע עם הילד לביה"ח בכל שנה ביום ההולדת שלו".

ואכן מידי שנה נסע האברך עם הילד לביה"ח והראה לצוות כיצד ה"פג" הולך ומתפתח. כעבור שלוש עשרה שנה, לקראת הבר מצוה, הופיע הבחור בביה"ח וחילק הזמנות לצוות...

זמן קצר אחר כך הגיע לאביו הביתה מכתב אישי מראש המחלקה: "מזל טוב!" נכתב שם "רצינו שתדעו עד כמה הביקורים שלכם ריגשו אותנו במשך השנים. אנחנו עובדים בסביבה בעלת סיכון גבוה, ואף פעם איננו יודעים אם הדברים בסופו של דבר הסתדרו, לאחר שהיילוד עוזב את טיפולנו, אין לנו אפילו מידע מועט מה ייצא מכל עמלינו".

"אני אישית עדיין לא הייתי בביה"ח כאשר הילד שלכם טופל כאן, אבל כדאי שתדעו לכם שאנחנו עוסקים בתפקיד קשה

סיפורים נפלאים
פרשת שמות

ובד"כ נעשים הדברים ללא כל תודה. במשך השנים משמש בנכם עבורנו כדוגמא למה שיכול להתהוות מכל פג! שוב ושוב אנו מזכירים את "אותו התינוק", מתוך ידיעה שכל תינוק שאנחנו מטפלים בו ייתכן שיגדל ויתפתח כמו בנכם!"
"אנשים רבים שולחים לנו פרחים בלונים וממתקים. הפרחים נובלים... הממתקים נאכלים... אבל שוויה וערכה של המתנה שאתם נתתם לנו עולה מעבר לכל דמיון!"

"ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה" (ב, ו)

כתב רש"י: והנה נער בוכה, קולו כנער. ויש להבין למה כתוב 'מילדי העברים זה' היה צריך לומר ילד עברי זה.
מסופר, כי בעת שהמלכה מריה תרזה מלכה בפראג, הציקו מאד לישראל בגזירותיהם, עד ללא נשוא. והיה שם שתדלן נכבד שקראו לו ר' זלמן קרוב, בעל קול עבה וחזק, והוא קיבל עליו שליחות המצוה לבטל הגזירה. הוא הופיע בפני המלכה, במעמד שרי המדינה לשטוח בקשת היהודים, ובקולו האדיר זעזע את הנוכחים. נגש אליו אחד מהשרים ואמר לו בגערה: לא מן הנימוס לדבר בקול חזק בפני המלכה! השיב להם ר' זלמן בחכמתו: כסבורים אתם שקולי מדבר בפניכם? לא ולא! אלא קולם של רבבות ישראל הנאנחים ונאנקים תחת מצוקת הגזירה, קולם בוקע מתוך גרוני ומבקשים עזרה!
הדבר נתקבל בפני המלכה והנחה עשתה ליהודים.
משה רבינו עוד בילדותו הרגיש בצרת אחיו שנגזר עליהם 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, ולכן "ותפתח ותראהו את הילד" ראתה בתוך התיבה ילד קטן בן שלשה חדשים "והנה נער בוכה" קולו כנער, קול בכי אדיר פורץ מתוך פיו, אז הבינה בת פרעה את המצב "ותחמול עליו ותאמר מילדי העברים זה" קולו הוא קול כל ילדי העברים הנאנקים בגזירה הרעה הזאת כולם בוקעים מתוך גרונו של משה. (תורת משה נתן)

"ותעל שועתם אל האלוקים" (ב, כג)

פעם אחת הגיע דרשן לאחת העיירות והאריך בתוכחות מוסר על ביטול תורה ועל זלזול בתפילה וכדו'. הזדמן לשם הבעל שם טוב הקדוש, בשמעו את דברי הדרשן, קם על רגליו ואמר לו הכיצד זה יעז מר לדבר סרה באדם מישראל הכלום ידע להעריך את מעלתו של האיש הישראלי בהתרוצצו במשך כל היום כולו בשוקים וברחובות להשיג טרף ומחיה עבור נפשות ביתו להאכילם, להלבישם ולהנעילם ולשלם עבורם שכר לימוד וכו' וכו' ובעודו עייף ויגע, נזכר הוא לפתע לעת ערב, שעדיין לא התפלל תפילת מנחה, והוא רץ לעבר בית הכנסת אגב אנחת כאב על אשר כמעט שכח להתפלל, הכלום תדע איזה רעש עושה תפילה אמנם חטופה זו במרומים.
(תלמידי הבעש"ט)

"הסנה בוער באש והסנה איננו אכל" (ג, ב)

בספרו "קול יהודה" כתב ראש הישיבה חכם יהודה צדקה זצוק"ל כך: "מראה הסנה רמז לעם ישראל, ישנם תקופות שעם ישראל בוער באש הרדיפות והצרות כסנה הזה הבוער באש, אבל אין להתייאש, כי "הסנה איננו אכל", עם ישראל חי וקיים בזכות תורתו". ובאמת שהיום עם ישראל בוער באש הרדיפות והצרות, "אבל אין להתייאש". ואדרבה, להמשיך להתחזק בקיום תורה ומצוות.
ועד היכן, בספר "עדות" על השואה, מובאות עובדות מצמררות אלו: תשעה באב תש"ד במחנה ברגן בלזן. זו הפעם הראשונה שכל תושבי המחנה קיבלו עונש, "היום אין אוכל, לא למבוגרים, לא לנשים, ולא לילדים". אמא בשלה דייסה במים עבור אחותי הקטנה, בתיה, בת הארבע. ברגע האחרון תפסו אותה והחליטו להעמיד אותה למשפט. המשפט של אמא נקבע לליל שבת פרשת נחמו תש"ד. התובע הגרמני הפריז כדרכו בהאשמות שווא, ואמא ויתרה על זכותה להכחיש את האשמות, ואף ויתרה על זכות הסנגור לבקש הקלה בעונש, כך שפסק הדין היה נורא: "שלילת מנות הלחם ליומיים". וכל זאת מחמת בישול לתינוקת בת ארבע. למחרת שאלתי את אמא מדוע לא ניצלה את זכותה להכחיש חלק מהאשמות, אמא לא נתנה תשובה, ראיתיה נרגשת מאד. וכששאלתי שנית, השיבה אמא: "שמתי לב שחוץ מהשופטים והתובע היה שם יהודי שרשם פרוטוקול, כך שבוודאי כל מילה שהייתי אומרת הייתה נרשמת ע"י יהודי בליל שבת. לכן שתקתי, היות ומוטב לרעוב עוד קצת, ובלבד לא לגרום ליהודי שיכתוב בשבת".
זאת ועוד: בצריף שלנו, צריף לתפילה באחד מימי חול המועד תש"ה, באמצע התפילה, פרצו הגרמנים לצריף, והתחילו להכות בנו ללא הבחנה. בסוף הם קראו לאחראי על הצריף, ג'וף גרונימאן, ונתנו לו מכות רצח. מר גרונימאן לא היה דתי. בצהרים נקרא אבא אל מר גרונימאן זה, ואני שפחדתי שמר גרונימאן יפגע באבא, נלוויתי אליו, אך הופתעתי. "מר עמנואל", אמר האחראי, "אתה רואה את החבלות שקבלתי, הכל בגלל מנין התפילה שאתה מארגן, אבל אני מבקש ממך, אל תבטל את המניין עבור התפילה שלך אני מוכן להמשיך ולקבל מכות" מדהים, מה נענה ומה נאמר, איפה המסירות נפש שלנו. (גל' אהבת ישראל)

"כי מתו כל האנשים" (ד, יט)

שירדו מנכסיהן והעני חשוב כמת (רש"י)
מסופר על הגאון רבי יוסף שאול זצ"ל בעל שו"ת שואל ומשיב, שבא אליו עני אחד לבקש נדבה, והגאון ר' יוסף שאול הלך לחדר השני להביא לו כסף, וכאשר בא בחזרה ראה שהעני גנב שעון, ואמר עתה מתורץ לי מה שאמרו חז"ל "עני חשוב כמת", שלכאורה קשה, הרי אנו רואים שהעני אף היותר גדול גם כן, לא ירצה למות. אלא הכוונה היא, כמו שאין רשאים להניח מת להיות יחידי בחדר, שצריך שומר שישמור עליו, כך אין רשאים להשאיר עני יחידי בבית.

k גוט שבת